

Ärakiri
Ärisaladused on välja jäetud

PEADIREKTOR

OTSUS

14.10.2003 nr 33-KO

Koondumisele nr 25-ko/2003 AS Tootsi Turvas/AS Tootsi Graanul loa andmine

Koondumine

30.09.2003.a esitas AS Tootsi Turvas esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt AS Tootsi Turvas omandab aktsiate ostu-müügilepinguga 50 % AS Tootsi Graanul aktsiatest. Valitsev mõju omandatakse AS Tootsi Turvas poolt tulenevalt aktsionäride vahelisest kokkuleppest, mille kohaselt AS Tootsi Turvas saab õiguse AS Tootsi Graanul nõukogu esimehe kohale, millega saab mõjutada ettevõtja otsuste tegemist häälte võrdsel jagunemisel. Nimetatud tehingu tulemusel omandab AS Tootsi Turvas valitseva mõju AS Tootsi Graanul üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses. Seega on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 06.10.2003.a AS Tootsi Turvas ja AS Tootsi Graanul koondumise teate saamise kohta teate väljaandes "Ametlikud Teadaanded". Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 2 punktide 2 ja 4 järgi on koondumise osaline ettevõtja, kes omandab valitseva mõju teise ettevõtja üle, ja ettevõtja, kelle üle omandatakse valitsev mõju. Seega on käesoleval juhul koondumise osalisteks AS Tootsi Turvas ja AS Tootsi Graanul.

AS Tootsi Turvas on Eesti suurim turvast kaevandav ja ümbertöötlev ettevõtja, kes tegutseb kahe tootmisüksusena Tootsi ja Lavassaare vallas ning omab turbabrikettehast. AS Tootsi Turvas toodab ja turustab turbabriketti, kütetükk- ja küttefreesturvast, kasvuturbaid, turbasubtraate, elektrit, pakendeid, kalakaste ja õmblustooteid.

AS Tootsi Turvas põhiaktsionäriks on AS Lato. AS Lato on valdusettevõtja ja tema peamiseks tegevuseks on AS Tootsi Turvas aktsiate valdamine. AS Lato kõik aktsiad kuuluvad Soome äriühingule Vapo Oy. Vapo Oy tegutseb turbatööstuses, metsatööstuses, energia tootmisel, kasvualuste ja turbatoodete tootmisel ja müügil. Vapo Oy-le kuulub muuhulgas tütarettevõtja Kekkilä Oyj, kellel on Eestis tütarettevõtja OÜ Langham, kes tegutseb kasvuturba kaubaturul.

AS -i Tootsi Graanul ainuaktsionär on AS Baltic Peat. AS Tootsi Graanul kavatseb puidugraanulite tootmist alustada 2003. aasta septembris-oktoobris. Toodang on planeeritud 100 %-lt müüa [...].

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta ülemaailmsed käibed kokku ületavad 500 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise ülemaailmne käive ületab kummalgi 100 miljonit krooni ning ettevõtja või tema osa, kelle üle omandatakse valitsev mõju, äritegevus toimub Eestis.

AS Tootsi Turvas 2002.a majandusaasta käive oli 174,9 miljonit krooni ning Vapo Oy kontserni 2002.a majandusaasta käive - 6,8 miljardit krooni.

AS-l Tootsi Graanul 2002.a majandusaastal käivet ei olnud. KonkS § 24 lg 5 kohaselt juhul, kui eelneva kahe aasta jooksul on üks ja sama ettevõtja omandanud valitseva mõju ettevõtjate üle, kes tegutsevad Eestis ühes ja samas majandusharus, peab selle ettevõtja käive, kelle üle omandatakse valitsev mõju, sisaldama ka nende ettevõtjate käivet, kelle üle on valitsev mõju omandatud koondumisele eelneva kahe aasta jooksul. Kuna Soome kontsern Vapo Oy omandas AS Tootsi Turvas üle valitseva mõju 08.11.2002.a aktsiate ostu-müügilepinguga ning AS Tootsi Turvas omandas valitseva mõju AS Puhatu Turvas üle 25.04.2003.a aktsiate ostu-müügilepinguga, seega vähem kui kaks aastat tagasi ning kõik ettevõtjad tegutsevad kütuse majandusharus, liidetakse koondumise kontrolli kohaldamisel AS Tootsi Turvas, AS Puhatu Turvas ja AS Tootsi Graanul käibed. Nimetatud ettevõtjate 2002.a majandusaasta käive kokku oli 177,4 miljonit krooni. Ettevõtja, kelle üle omandatakse valitsev mõju, äritegevus toimub Eestis. Seega kuulub AS Tootsi Turvas ja AS Tootsi Graanul koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ning kasutustingimuste, tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel asendatavate kaupade käibimise ala kogu Eesti territooriumil või selle osal.

AS Tootsi Graanul hakkab tegutsema puidugraanulite kaubaturul, mis on kütuse kaubaturu alamturuks. Puidugraanulid on saepurust pressitud väikesemõõtmelised graanulid, millel on väike niiskusesisaldus (10 – 13%) ja mida kasutatakse nende hea libisemisvõime tõttu kütteks spetsiaalsetes täisautomaatsetes punkriga katlamajades, mis teenivad väike- ja korrusmaju. Kütteinete kaubaturul ei oma puidugraanulid märkimisväärset tähendust. Hinnanguliselt moodustavad puidugraanulid kütteinete kaubaturust alla 1%. Eestis on puidugraanulite kasutajaid vähe. Suuremad kasutajad on

AS-i Rakvere Soojus Kunderi katlamaja, Väike-Maarja valla Kiltsi katlamaja ja Kolga-Jaani valla Leie kooli katlamaja. Lisaks kasutavad puidugraanuleid üksikud eratarbijad.

Antud koondumise puhul puuduvad Eestis mõjutatud kaubaturud, kuna Vapo kontserni Eestis asuvad tüdarettevõtjad AS Lato, AS Tootsi Turvas, AS Puhatu Turvas ja OÜ Langham ei tegutse puidugraanulite tootmise kaubaturul. AS Tootsi Graanul planeerib kogu oma toodangu ekspordida.

Koondumise teate esitaja hinnangul ja www.energiainfo.ee andmetel toodeti ja müüdi Eestis ligikaudu 141 000 tonni puidugraanuleid, sellest Eestis müüdi ainult 1 500 tonni, s.o 1 %, ülejäänud 99 % eksporditi. Puidugraanuleid toodavad Eestis veel AS Graanul, AS Flex Heat, Delcotek OÜ ja Pellest OÜ.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 2 kohaselt keelab Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja koondumise, kui see võib tekitada või tugevdada turguvalitsevat seisundit, mis oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul.

KonkS § 13 lg 1 järgi on turguvalitsev ettevõtja, kellele kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest või kelle positsioon võimaldab tal sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest.

Kuna Eestis puuduvad koondumise poolt mõjutatud kaubaturud, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, ei tekita koondumine kaubaturgude horisontaalseid kattuvusi ega vertikaalseid seoseid majandus- ja kommunikatsiooniministri 06.11.2002.a määruse nr 3 §-s 7 lõikes 3 sätestatud viisil. Seega ei mõjuta koondumine Eesti puidugraanulite müügi kaubaturgu. Koondumise tulemusena ei muutu konkurentsiolukord ega kaubaturu struktuur. Seega koondumine ei tekita ega tugevda puidugraanulite müügi turul turguvalitsevat seisundit ning KonkS § 22 lõikes 2 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise, ei esine.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

Otsustan:

Anda luba AS Tootsi Turvas ja AS Tootsi Graanul koondumisele

Käesolevale otsusele saab esitada kaebuse Tallinna Halduskohtusse 30 päeva jooksul sellest teada saamisest või päevast, kui isik pidi otsusest teada saama (Halduskohtumenetluse seadustik § 9).

Peeter Tammistu

